Тақриз

ба автореферати диссертатсияи Раҳимзода Файзимо Гурез дар мавзуи «Шароитҳои педагогии ташкили бозиҳо дар ташаккули сифатҳои маънавӣ-ахлоқии кӯдакони синни томактабӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.06 – Назария ва методикаи тарбия (13.00.06.01 – Назария ва методикаи тарбияи томактабӣ)

Масъалаи ташаккули сифатҳои маънавӣ-ахлоқии кӯдакони синни томактабӣ дар марҳилаи имрӯза яке аз проблемаҳои муҳимми ҷомеа арзёбӣ мегардад. Зеро, ин масъала то кунун дар илми педагогикаи муосир ба қадри кофӣ омӯхта нашудааст. Фаъолияти муассисаҳои томактабӣ, барномаҳо ва усулҳои кор бо кӯдакон, асосан, ба ташаккули маҳорату қобилиятҳои кӯдакон нигаронида шудааст, ки ин ҳолат хислати маҳдуди дидактикӣ дошта, инкишофи онҳоро ба пуррагӣ инъикос намекунанд.

Дар рӯзгори кунунӣ барои ҷомеа ва қонеъ намудани талаботи он наврасонеро ба камол расонидан зарур аст, ки фавқулода, яъне эҷодкорона андеша карданро дар ҳолатҳои гуногун доро бошанд. Ҳарчанд ин масъала дар шароити имрӯза, то андозае роҳи ҳалли худро ёфта бошад ҳам, вале баъзан омилҳо ва ҳолатҳое пайдо мегарданд, ки ба ин раванд монеаҳо эҷод мекунанд. Аксар вақт кӯдакон дар раванди бозӣ маълумотро дар асоси усулҳои маъмулии анъанавии ҳалли вазифаҳо дар хотир нигоҳ ва такрор мекунанд. Ба кӯдакон пеш аз ҳама, заминаҳои педагогии заруриро дар самти мазкур маъво кунонидан лозим аст, то ки ба ҷараёни таълим шуғлу меҳру шавқ пайдо намоянд. Такрории якрангии амалҳо дар баъзан ҳолат хастагиро ба бор оварда, шавқу завқи омӯзишро пахш мекунад. Аз ин лиҳоз, дар раванди таълиму тарбия аз методҳои инноватсионии педагогӣ истифода намудан самаранокии фаъолиятро таъмин мекунад. Озодии комили кӯдакон дар фаъолияти бозӣ бо сарварии педагог усули нави таълим ба ҳисоб рафта, имкон медиҳад, раванди педагогиро тарҳи дигар бахшанд.

Муаллифи таҳқиқоти диссертатсионӣ хеле дуруст ва воқеъбинона таъкид кардааст, ки муассисаи томактабӣ бояд ба кӯдакон имконият фароҳам оварад, ки гузаронидани тадқиқот, фаҳмидан ва аз худ кардани чизҳои нав, баёни нуқтаи назари худ, ташаккули баёни озод, қабули қарорҳо ва ҷустуҷӯи маълумоти заруриро ёд гиранд, пас зарур аст мураббӣ-омӯзгор бо афзори арзёбии муваффақияти кӯдакон дар азхудкунии ин натиҷаҳо, фароҳам овардани имкони муайян кардани

ҷиҳатҳои қавӣ ва заъфи ҳар як кӯдак дар раванди азхудкунии малакаҳои муайян барои сохтани фазои инфиродии таълимӣ талош варзад ва ин ҳам бо роҳи ташкили бозиҳо муяссар мегардад.

Мақсади таҳқиқот. Муайян ва ошкор кардани шароитҳои педагогии ташкили бозиҳо дар ташаккули сифатҳои маънавӣ-ахлоқии кӯдакони синни томактабӣ дар асоси гузаронидани корҳои озмоишӣ.

Навгонии илмии таҳқиқот. Дар фаъолияти бозиҳо шароитҳои ташкилӣ-педагогии баланд бардоштани самаранокии фаъолияти муассисаҳои томактабӣ дар самти ташаккули сифатҳои маънавӣ-ахлоқии кӯдакон ошкор карда шуд.

- моҳияти бозиҳо дар ташаккули сифатҳои маънавӣ-ахлоқии кӯдакони синни томактабӣ илмӣ муайян карда шуд;
- илман собит гардид, ки роҳандозии мақсадноки ашё ва бозичаҳо дар раванди фаъолияти бозиҳо ба ташаккули сифатҳои маънавӣ-ахлоқии кӯдакони синни томактабӣ мусоидат мекунанд;
- натиҷаҳои аз таҳқиқот ба даст омада фаҳмишҳои назариявии раванди ташаккули сифатҳои маънавӣ-ахлоқии кӯдакони синни томактабиро дар фаъолияти бозиҳо васеъ менамоянд:
- ташаккули сифатҳои маънавӣ-ахлоқии кӯдакони синни томактабӣ дар фаъолияти бозиҳо дар асоси корҳои озмоишӣ ва натиҷагирӣ аз онҳо илман исбот карда шуд.

Аҳаммияти назариявии таҳқиқот. Маводҳои бо роҳи таҳқиқот ва натиҷаи корҳои озмоишӣ бадастомада, метавонанд ҳамчун манбаи ҳақиқӣ дар таҳқиқи минбаъдаи тарбияи маънавӣ-ахлоқии кӯдакони синни томактабӣ дар фаъолияти бозиҳо хизмат намоянд.

Ташаккули сифатҳои маънавӣ-ахлоқии кӯдакони синни томактабӣ дар фаъолияти бозиҳо ба таври назариявӣ ошкор карда шуд.

Имкониятҳо ва иқтидори эҷодии кӯдакони синни томактабӣ барои офаридани нақш дар фаъолияти бозиҳо муайян ва асоснок карда шуданд.

Инчунин, фаҳмиши педагогии имкониятҳо ва хусусиятҳои ташаккули сифатҳои маънавӣ-ахлоқии кӯдакони синни томактабӣ дар фаъолияти бозиҳо дар шароити муассисаи томактабӣ васеъ гардид.

Аҳаммияти амалии таҳқиқот. Маводҳо ва натиҷаҳои корҳои таҳқиқот барои мукаммал намудани мундариҷаи кори муассисаҳои таълимии томактабӣ дар самти ташаккули сифатҳои маънавӣ-ахлоқии кӯдакони синни томактабӣ дар фаъолияти бозиҳо метавонанд мавриди истифода қарор гиранд.

- методҳои босамари педагогии ташаккули сифатҳои маънавӣ-ахлоқии кӯдакони синни томактабӣ ҳангоми фаъолияти бозиҳо коркард гардид;

- роҳҳо ва усулҳои методикаи тарбияи маънавӣ-ахлоқии кӯдакон ҳангоми фаъолияти бозиҳо дар таҷриба дохил карда шуд;

- шароитҳои ташкилӣ-педагогӣ ва методҳои таъсиррасонӣ ба ташаккули сифатҳои маънавӣ-ахлоқии кӯдакони синни томактабӣ ҳангоми фаъолияти бозиҳо коркард гардид;

- аз натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд педагогҳо ва мураббиёни муассисаҳои таълимии томактабӣ дар фаъолияти худ баҳри беҳтару хубтар ба роҳ мондани машғулиятҳои бозиҳо барои ташаккули сифатҳои маънавӣ-ахлоқии кӯдакон истифода намоянд.

- натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд манбаи боэътимод баҳри баланд бардоштани савияи касбии кормандони муассисаҳои томактабӣ, такмили ихтисоси кадрҳои педагогӣ ва он шахсоне, ки ба корҳои илмӣ машғул мебошанд, гарданд.

Муаллиф кӯшиш намудааст масъаларо вобаста ба талаботи ҷомеаи муосир ва имкониятҳои муассисаҳои таҳсилоти томактабии ҷумҳурӣ тарҳрезӣ ва татбиқ кунад. Барои иҷрои ин амал кӯшиш намудааст аз сарчашмаҳои мавҷудаи илмии зиёд оид мавзуи таҳқиқоташ баҳрабардорӣ намуда, маводи назариявиро бо таҷрибаи амалӣ алоқаманд намояд.

Мақолаҳо ва автореферати диссертатсияи Раҳимзода Файзимо Гурез фарогири тамоми масъалаҳои диссертатсия мебошанд.

Барои беҳтар гардидани мазмуну муҳтавои кори таҳқиқотӣ баъзе тавсияҳои худро пешниҳод менамоем.

1. Талаботи барномаи таълимии томактабӣ, ки ба фаъолияти бозии кӯдакони синни томактабӣ нигаронида шудаанд, дар кори таҳқиқотӣ васеъ таҳлил нагардидааст.

2. Дар кори илмӣ баъзе ғалатҳои имлоӣ ва техникӣ мушоҳида мегардад, ки ислоҳи онҳоро зарур мешуморем.

Норасоиҳои мавҷуда арзиши илмии кори таҳқиқотии Раҳимзода Файзимо Гурезро кам намекунад.

Хулоса, диссертатсияи Раҳимзода Файзимо Гурез дар мавзуи «Шароитҳои педагогии ташкили бозиҳо дар ташаккули сифатҳои маънавӣ-ахлоқии кӯдакони синни томактабӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илм аз рӯйи ихтисоси 13.00.06 – Назария ва методикаи тарбия (13.00.06.01 - Назария ва методикаи тарбияи томактабӣ) ба талабот КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Тартиби додани

дарачаҳои илмӣ (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267) ва Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсияҳо барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD)-доктор аз рӯйи ихтисос, номзади илм ва доктори илм, авторефератҳо ва мақолаҳои илмии чопшуда доир ба мавзуи диссертатсия ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.06 – Назария ва методикаи тарбия (13.00.06.01 – Назария ва методикаи тарбияи томактабӣ) мебошад.

Тақриздиҳанда:

Номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи психологияи Донишгоҳи байналмилалии забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода Ошимова Маҳбуба Машарифовна

02.04.2025

Имзои Ошимова М.М. тасдиқ мекунам
Сардори раёсати кадр ва корҳои махсуси
Донишгоҳи байналмилалии забонҳои хориҷии
Тоҷикистон ба номи Сотим Улугзода Юсупова Б.Ғ.

Нишонӣ: 734003. ш.Душанбе, кӯчаи Муҳаммадиев, 17/6.
Тел. 888467171; E-mail: makhbuba_oshimova@mail.ru
Донишгоҳи байналмилалии забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улугзода
Тел.: +992 372325000; Факс: +992 372325003; Сомона: www.ddzt.tj